

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETESEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétettek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér

Közygyülés elé!

Baja és az adótörvények.

A szombati közigazgatási bizottsági ülésen előterjesztette a tanács a belügyminiszterhez benyújtandó jelentést a közigazgatás mult félévi jelentéséről. Ez a jelentés már azért is figyelemreméltó, mert van benne egy passzus, megnyilvánul benne egy olyan óhaj, amely ma az egész ország népének egyik legegységibb érdeke.

A közigazgatás mult félévi működéséről szóló jelentésében ugyanis annak a kívánságának ad kifejezést a város közigazgatási bizottsága, hogy az új adótörvények életbeléptetésének az elhalasztásánál ne álljon meg a kormány, hanem vegye az egész törvényt revízió alá. Minden esetre öröndetes, hogy a város állást foglalt egy országos érdekű dologban. Egy olyan országos érdekű dologban, amely ma az egész közvéleményt izgatja.

Csak hogy ez az állásfoglalás nem elég erélyes, nem elég nyomatékos, a hang, amelyet használunk, nem elég nyomatékos, a mód, amellyel az ügyben állást foglaltunk, nem eléggé megfelelő.

Ez a kérdés nem a közigazgatási bizottság elé és különösen nemcsak a félévi jelentésbe való. Ezt csak olyan jámbor óhajtásnak fogja a belügyi kormány venni, amelyre majd egyszer, amikor már az egész adómozgalomnak vége lesz, amikor más az egész ügy jobbra vagy balra eldőlt, adnak majd egy limonádé ízű választ.

Az első lépésért elismerés illeti a tanácsot, ha az első lépésnél meg nem áll. Mert ott megállani nem szabad. Az adóellenes mozgalomban Baja város

törvényhatóságának kell részt vennie és a nagy, közérdekű munkából ki kell a városnak vennie a részét.

Ezért a közygyülés elé kell a kérdést vinni, az egész törvényhatósági bizottságnak állást kell foglalnia azon merénylet ellen, amelyet az új adótörvények a polgárság léte és ekzisztenciája ellen intéznek.

A törvényhatósági bizottság közygyülésének nemcsak a kormányhoz, hanem az országgyűléshez is kell fordulni azal a sürgelő kéréssel, hogy sutba dobják az új adótörvényeket és hozzanak egy liberális, demokratikus és a közteherviselést igazságosan megosztó új adótörvényt.

Hogy ez ettől a kormánytól, kitől a mostani rendszertől, amely a nép jogokat is szükkeblüen és antidemokratikus módon akarja rendezni, ilyesmit elvárhatunk-e, az más kérdés. A város közygyülésének azonban minden esetre állást kell foglalnia ebben a nagyfontosságú kérdésben.

Csak nem lesz örökéletű a Tisza—Lukács rendszer és nem lesz örökké csonka parlamentje ennek a mi szerencsétlen országunknak!

NAPIHIREK.

Kovács kabaréja működik a Központi Szálloda kávéházában. Azt hisszük Kovács Andort nem kell külön bemutatnunk a publikumnak. Tegnap este hangos volt a Központi kávéház attól a falröngető kacajtól, amely visszhangzott Kovács Andor végtelenül szellemes konferanszától, ügyes mókáitól. Az ügyes és szellemes trófik és mókák egymást üve kergették. Az aktuális stófik épp oly szellemesek, mint találók és kacagatók. A »Salome a Lipótvárosban« és a többi bohózat mind egyaránt pompásak. Az énekesnők, valamint a társulat többi tagjai mind művész számba mennek. Ma, kedden este új műsort tartanak előadást.

Szinészeti hír. Könyves Jenő szintársulata f. hó 20-án érkezik Bajára és aznapon meg is kezd 2—3 hétre terjedő előadásait. Bérletre előjegyezni lehet Fodor Károly hírlapírónál (Corvin-nyomda Mátyás királytér 8. szám. Telefon 164.)

Ember a kutban. Midőn Csapó Józsefé szül. Sipos Katalin nagybodolyai lakos d. u. fél 5 órakor a közös kuthoz vizet ment, megdöbbenve embert testet látott — fejjel a vízben — a kutban. Az asszony rögtön átkiáltott szomszédja, Marjanovics Istvánhoz, aki ájtott és kihuzta a kutban levő embert. De ez akkor már halott volt. Horváth Antal 60 éves nagybodolyai lakost ismerték föl benne. Az orvosrendőri hullavizsgálat folyamán megállapították, hogy Horváth Antal egy 8 éves fiu Sepse felől látta támolyogva hazafelé bandukolni s ittas állapotban valószínűleg véletlenül a kutba esett és a vízbe fult. Véletlen baleset forogván fenn, a bíróság a temetési engedélyt kiadta.

Olcsó benzín a kisiparosoknak. A kereskedelemügyi miniszter a kőolajfinomító gyárakkal történt megállapodás szerint a kedvezményes áru benzín árát újból szabályozta s erről rendeletet bocsátott ki. A rendelet értelmében a benzínmotorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin piaci és mérsékelt eladási árát az érdekelt kőolajfinomító gyárakkal egyetelműen 1912. év december 16-tól 1913. év december 3-áig bezárólag métermázsánként 26 koronában állapítja meg a kereskedelemügyi miniszter. Megjegyzni azonban a rendelet, hogy a miniszter, ha a motorbenzin piaci ára lényegesen változnék, a gyárakkal egyetelműen fenntartja magának a jogot, hogy a motorbenzin árát megfelelően módosíthassa.

Belvizek lecsapolása. A zombori árvízlecsapoló társulat napokban tartotta közygyűlését, melyen elhatározták, hogy Regőcétől Zomborig az összes belvizeket lecsapolják. A költségekre egy millió koronát irányoztak elő. Ez az összeg bőven megtérül a lecsapolás révén felszabaduló rétségek jüvedelméből. A társulat a munkálatokat még ebben az évben megkezdi.

A kéményseprést átják behajtása. A belügyminiszter egyik vármegye kémény-

Szőlősgazdák,

kik gyümölcsfáikat még idejekorán meg akarják menteni a vér- és paizstetvek, a fa- és kéregszu, a mohók és zuzmók, továbbá a rákbetegség által okozott pusztításoktól permetezzenek még

lehetőleg hajtás előtt „Dendrin“

gyümölcsfa-karbolinummal, mely az eddig szerzett tapasztalatok szerint az említett betegségek ellen a legkötelesebb védelmet nyújtja

Egyedárusító: DRESCHER GYULA, BAJA.

seprési szabályrendeletéből törölte azon rendelkezést, amely kimondja, hogy a seprési díjakat a tisztogatást igénylő fűtőtestek arányában a község előjárósága pótdobban veti ki és szedi be s a kéményseprőmester részére utólagos havi részletekben fizeti ki, mert azt 1886. évi XXII. törvény cikk 132. §-a értelmében adóztatási joga csak a törvényhatósági és a rendezett tanácsú városoknak van és pedig avégből, hogy a maguk jogvedelmét szaporítsák; és mindaddig, amíg a kéményeket nem közvetlenül a község seprerteti, belrendőrség, vagy közbiztonsági kiadásnak tekinteni nem lehet. A fennálló törvényes jogszabályok értelmében csupán, a vitássá nem tett kéményseprési díjak hajtandók be közigazgatási uton az iparhatóságok által, ellenben a vita tárgyává tett díjkövetelések a rendes bírói uton érvényesítendők.

Uj német tolmács Baján. Az igazságügyminiszter rendelete a bajai járásbíróság területére német tolmácsi állást rendszeresítették, amisyre pályázatot hirdettek. A pályázaton csak dr. Lemberger Ármán vett részt, aki tegnap tette le sikeresen az írásbeli és szóbeli vizsgát a szabadkai kir. törvényszék bíráiból erre a célra alakult bizottság előtt.

Öngyilkos ujong. Norber József cs. és kir. 23. gyalogezredbeli ujong hétfő délelőtt a legénységi szobában bajtársai szemelattára szolgálati fegyverével agyonlőtte magát és azonnal meghalt. Tettét szerelmi bánatában követte el.

Villamos vasut Zomborban. A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott Schöffer József okl. mérnök, zombori lakosnak az államvasutak Zombor állomá-

sától kiindulólóg Zombor város belterületén átvonuló rendes nyomtávu villamos közúti vasútra.

Edmarás Hercegszántón. Hercegszántón Barna Péter földmives nagy fekete házi kutyája megharapott az utcán haladtában egy asszonyt. A hatóság elrendelte az állatorvosi vizsgálatot és az állatot 14 napi megfigyelés alatt tartják.

Rum és Likőr készítése házilag 50—100 százalék megtakarítással jár, ha a Gyarmati-féle rum- és likőr-eszenciákkal otthon készíttik a rumot és likőröket. Számtalan elismerő levél bizonyítja ezeknek kitűnő minőségét. Készítési módja a legegyszerűbb. Érdeklődőknek prospektus és használati utasítással díjtalanul szolgál Gyarmati Emil gyógyszerész. Bármely eszenciának 1 üveg ára 50 fillér.

TELEFONHIREK.

Bpest 1912. február 11.

Győznek a törökök

az egész vonalon — ha lehet hinni a híradásoknak. Janinánál a görögök nagy vereséget szenvedtek. A görögöket a törökök visszaverték. A görögök ezernyolcszáz halottat veszítettek.

A bolgárokkal 8-án és 9-én vívtak kemény harcot. A törökök a bolgárokat teljes visszavonulásra kényszerítették. A bolgárok óriási veszteséggel kénytelenek voltak a Márványtengertől visszavonulni.

Podgoricából jövő hír szerint Skutari ostromát folytatják a montenegrói és szerb egyesített seregek. A törökök messés ellentállást fejtenek ki és az ostromlók nem tudnak előbbre jutni. Az ostromnál a szerbeknek óriási a veszteségük.

Jankovics államtitkár

kinevezése ma megjelent a hivatalos lapban.

Nagy kavarodás

keletkezett ma a munkapárton an ak a hírére, hogy Neugeboren Emil szász képviselő lemond a mandátumáról, mert ellentétbe került a választóival. Többen learták beszélni, de Neugeboren hajtathatlan maradt.

A választójogi bizottság

mai ülésén Kostyál képviselő tulságosan demokratikusnak tartotta a javaslatot.

Wekerle Bécsbe

megy, hogy megtartsa ott előadását a választói jogról. Élénk szóbeszéd tárgyat képezi azon körülmény, hogy Wekerle már napokkal előbb utazik Bécsbe. Azt hiszik, hogy utazása politikai vonatkozású.

FODOR KÁROLY.

székesfehérvári.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank 1912. évi jelentése.

TISZTELT KÖZGYŰLÉS!

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank 44-ik évi rendes közgyűlése alkalmából, van szerencsénk annak 1912. évre vonatkozó üzleti jelentését és zárszámadását a következőkben előterjeszteni.

Az elmúlt év első felének kedvezőtlen pénzvizonyai a második félévben egyenesen krízisszerű jelleget öltenek magukra. Az Osztrák-Magyar Banknak 6%-os rátája, 600 millió felüli adóköteles bankjegy forgalma, a legelső fővárosi pénzintézeteknek eddig teljesen ismeretlen magasságú leszámítolási kamatlába, értékpapírjainknak csaknem állandó árhanatlása, szilárdaknak vélt vállalatok bukása, a fizetéseképtelenségek ijesztő száma, mind egy egy szimptomás tünete az elmúlt évrnek, amelyek sokaknak azt soká teszik még emlékezetessé.

Ezen szokatlanul súlyos viszonyok között igaz örömmel mutathatunk egyrészt arra a tényre, hogy piacunk minden megrázkódtatás nélkül szilárdan állotta meg a maga helyét, — a magunk részéről is minden tőlünk telhetőt elkövettünk, hogy hitelszükségleteit körültekintéssel, simán és minden jogos igényt kielégítőleg ellássuk, — másrészt arra a tényre, hogy intézetünk konszolidáltsága és fokozatos fejlődése folytán — értékpapírállományunkból származó 18,513 kor. 33 fill. bizonyos összegben való leírása dacára — a jelen év üzleti eredménye a megelőzőnél jóval kedvezőbb és ezzel azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy e jelentésünk végén, az üzleti eredmény felosztási tervezetében, t. részvényeseink számára magasabb osztalék kifizetését hozhatjuk javaslatba.

Értékpapírállományunk árhanatlásából eredő veszteségünkön kívül, említésre méltó más veszteség ez évben nem érte intézetünket.

Az egyes fontosabb üzletágak és a pénztár az 1912. üzleti évben a következő forgalmat tüntették fel:

VÁLTÓK:

Állomány 1911. december hó 31-én	4.167,620 K 67 f
Leszámitoltatott az 1912. évben	13.071,244 K 24 f
	Összesen: 17.238,864 K 91 f
Visszafizettetett 1912. évben	12.764,078 K 06 f
Maradt állománynak 1912. december hó 31-én	4.474,786 K 85 f
A folyó évi forgalom	25.835,322 K 30 f
A múlt évi forgalom	22.220,015 K 40 f
Folyó évben tehát a nagyobb forgalom	3.615,306 K 90 f

JELZÁLOGKÖLCSÖNÖK:

Egyenleg 1911. december hó 31-én	2.289,017 K 15 f
1912. évben folyósított összegek	790,982 K 35 f
	Összesen: 3.079,999 K 50 f
Visszafizettetett az 1912. évben	89,718 K 87 f
Állomány 1912. december hó 31-én	2.990,280 K 63 f

TAKARÉKBETÉTEK KÖNYVECSKÉKRE ÉS FOLYÓSZÁMLÁKRA :

Egyenleg 1911. december hó 31-én	2.362,834 K 83 f
Betétek az év folyamán	8.278,387 K 49 f
Összesen:	10.641,222 K 32 f
Kivétek az év folyamán	8.289,555 K 24 f
Betétállomány 1912. december hó 31-én	2.351,667 K 08 f

ÉRTÉKPAPÍR ÜZLET:

Eladás az év folyamán	1.719,081 K 01 f
Vétel az év folyamán	1.792,017 K 01 f
Folyó évi forgalom	3.511,099 K 22 f
Mult évi forgalom	2.763,535 K 70 f
Folyó évben tehát a nagyobb forgalom	747,563 K 43 f

FOLYÓSZÁMLA ÜZLET:

Megterhelések az év folyamán	21.150,113 K — f
Elismerések az év folyamán	21.373,343 K 44 f
Folyó évi forgalom	42.523,456 K 44 f
Mult évi forgalom	37.429,785 K 99 f
Folyó évben tehát a nagyobb forgalom	5.093,670 K 45 f

PÉNZTÁRI FORGALOM:

Bevétel 1912. évben	40.534,833 K 21 f
Kiadás 1912. évben	40.548,319 K 44 f
Folyó évi forgalom	81.083,152 K 65 f
Mult évi forgalom	71.377,277 K 41 f
Folyó évben tehát a nagyobb forgalom	9.705,875 K 24 f

Ez alkalommal intézetünk fejlődésének könnyebb áttekinthetése végett az előző négy évről van szerencsénk a következő összehasonlító táblázatot közölni:

	1909.	1910.	1911	1912.
Részvénytőke	450,000 K — f	450,000 K — f	600,000 K — f	600,000 K — f
Tartalékalapok	719,297 K 39 f	722,565 K 54 f	917,082 K 04 f	930,022 K — f
Váltókölcsonők	2.678,765 K 28 f	3.379,166 K 31 f	4.167,620 K 67 f	4.474,786 K 85 f
Jelzálogkölcsonők	550,634 K 91 f	1.146,338 K 15 f	2.289,017 K 15 f	2.990,280 K 63 f
Folyószámla adósok	357,144 K 93 f	733,991 K 33 f	1.496,472 K 01 f	1.248,648 K 88 f
Betétek	1.447,867 K 92 f	2.025,698 K 02 f	2.362,834 K 83 f	2.351,667 K 08 f
Nyereség	78,403 K 01 f	82,027 K — f	120,792 K 36 f	133,740 K 12 f
Pénztár forgalom	43.238,087 K 72 f	52.860,690 K 61 f	71.377,277 K 41 f	81.083,132 K 65

Az elért üzleti eredmény hova fordítására nézve a felügyelőbizottsággal egyetértve a következő javaslatot terjesztjük a közgyűlés elé:

Az előterjesztett üzleteredmény számla szerint a nyereség

143,662 K 57 f

Ezen nyereségből az 1911. évi 9,922 K 45 fillér nyereségáthozat levonása után megmaradó 133,740 12 koronából:

10% az igazgatóságnak	13,374 K 01 f
1% a felügyelőbizottságnak	2,006 K 10 f
3% a vezérigazgatónak	4,012 K 20 f
3% a többi összes tisztviselőknél	4,012 K 20 f
marad:	23,404 K 51 f

haszonrészére lévén fordítandó:

marad: 120,258 K 06 f

mely összegből az 1912. üzletév után 2000 drb. 300 K névértékű

részvényre osztalékul a **42 koronát** hozván kiosztásra javaslatba:

84,000 K — f

marad: 36,258 K 06 f

Ezen összegből adassék:

a tartalékalapnak 900,000 koronára való kiegészítésére 19,978 K — f

az értékpapír-tartalékalapnak 14,000 koronára való

kiegészítésére 4,000 K — f

a nyugdíjalap javadalmazására 1,300 K — f

jótekonycélra 600 K — f

25,878 K — f

marad: 10,380 K 06 f

amely összeg mint 1912. évi nyereségáthozat új számlára vezetettnek elő.

Ezen indítványunk elfogadása esetén a 45. számú osztalékszervevények folyó évi február hó 24-től kezdve 42 koronával pénztárunknál, valamint Budapesten a „Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank”-nál kerülnek beváltásra.

Alapszabályaink értelmében három igazgatósági tagnak helye lesz választás útján betöltendő. Megbízatusuk lejártá folytán kilépnek: dr. Bernhart János, Drescher Béla és dr. Rajk Aladár igazgatósági tagok, akik az alapszabályok 43. §-a szerint újra választhatók.

Végül kérjük a t. közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul venni, a mérleget helyben hagyni, az előterjesztett javaslatunkat elfogadni és az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak a szabályszerű felmentvényt megadni méltóztassék. — Baja, 1913. január hóban.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank Igazgatósága.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank 1912. évi zárszámadata.

MÉRLEG-SZÁMLA.

VAGYON.			TEHER.		
Pénztár		46,916 09	Részvénytőke:		
Váltók		4.474,786 85	2000 darab részvény á 300— K.		600,000
Jelzálogkölsönök:			Tartalékalap	880,022	
törlesztéskölcsön	2,638,927 83		Osztaléktartalék	40,000	
egyenéskölcsön	351,352 80	2,990,280 63	Értékpapírtartalék	10,000	*930,022
Előlegek:		32,682	Nyugdíjalap		118,700
Értékpapírok:			Betétek:		
készlet		350,965 90	könyvecskére	2,176,789 16	
Szelvények és pénznemek:			folyószámlára	157,900 92	
készlet		94 20	biztosítási-betét	16,977	2,351,667 08
Ingatlanok:			Hitelezők:		
intézeti ház	64,000		visszleszámitolás	2,090,347 92	
egyéb ingatlanok	6,500	70,500	átruházott jelzálogkölsön	2,655,730 81	
Adósok:			pénzintézetek	237,682 30	
folyószámlán	1,248,648 88		osztrák-magyar bank mellékhely	79,061 41	
bekebelezett kölcsönökre előlegek	10,100		folyósított kölcsönökből visszatartva	17,095 57	
osztrák-magyar bank giró	9,689 65		egyéb hitelezők	5,692 42	5,085,610 43
m. kir. postafutárképzintár	4,008 21		Fel nem vett osztalék		236
egyéb adósok	36,552 47	1,308,999 21	Küldvényszámla		147 15
Leltár:		5,000	Átmeneti kamatok		50,179 65
			Nyeresség: 1911-ből áthozva	9,922 45	
			1912. évi nyereség	133,740 12	143,662 57
		9,280,224 88	*Ez évi dotációval egyitt		9,280,224 88
			954,000— K		

ÜZLETEREDMÉNY-SZÁMLA.

VESZTESÉG.			NYERESÉG.		
Tiszti fizetések		26,692	Kamatok:		
Kezelési költségek		21,800 36	különbféle kamatok és jutalékok	334,134 81	
Adók		16,410 25	adómentes értékpapírkamat	15,031 05	349,165 86
Betéti kamatok:			Szelvény és pénznemek		
könyvecskék és folyószámlák után	112,705 86		után haszon		198 08
nyugdíjalap után	5,215 37	117,921 23	Intézeti épület jövedelme		4,000
Betéti kamatadó		11,792 12	Leírt követelésekből befolyt		240 93
Leírások:			1911. évről áthozott nyereség		9,922 45
veszteségek	6,067 46				
leltárból	668	6,735 46			
Értékpapírszámla:					
veszteség		18,513 33			
Nyeresség:					
1911-ről áthozat	9,922 45				
1912. évi nyereség	133,740 12	143,662 57			
		363,527 32			363,527 32

Baja, 1912. évi december hó 31.

A könyvelésért:

Löwinger Jenő s. k.,
vezérigazgató.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Vajda Henrik s. k.
cégvezető-igazgató

Weidinger Dező s. k.,
elnök

Reich Vilmos s. k.,
alelnök

Dr. Bruck Samu s. k.,

Dr. Bernhart János s. k.,

Drescher Béla s. k.,

Dr. Hegedüs Aladár s. k.,

Milkó Vilmos s. k.,

Dr. Rajk Aladár s. k.,

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő bizottság:

Lemberger Rezső s. k.,

Pollák Bernát s. k.,

Somogyi Emil s. k.,

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy a kereskedelmi törvény értelmében intézetünk üzletmenetét több ízben tartott vizsgálat alkalmával behatóan ellenőriztük, a kezelés szabályosságáról meggyőződünk és mindenütt a legszigorubb rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Meggyőződünk arról, hogy az igazgatóság által összeállított mérleg, valamint az üzleteredményszámla a tényleges eredménynek megfelel, minek folytán az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát helyeslünk és elfogadásra ajánljuk — Baján, 1913. január hó 18.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Lemberger Rezső s. k.

Pollák Bernát s. k.

Somogyi Emil s. k.

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján.